

Reactie voor consultatie Wetgeving onderwijshuisvesting d.d. 28 april 2023

Ambtenaren van de 11 Twentse gemeenten, die belast zijn met onderwijshuisvesting.
De gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand.

Het wetsvoorstel gaat over:

1. Een verplichting voor het vaststellen van een IHP voor gemeenten en MJOP voor schoolbesturen.
Onder (7 en) 10 Financiële gevolgen van de toelichting bij het conceptwet staat dat '*Dit wetsvoorstel heeft geen financiële gevolgen voor de rijksbegroting*'.

Reactie:

Een gemeente kan dit proces niet zelf kan 'trekken' omdat ze partner zijn. Denk hierbij ook aan de kosten die gemaakt moeten worden om de bestaande schoolgebouwen te schouwen. De gemeenten krijgen een taak van de rijksoverheid toebedeeld, zonder bijkomende middelen voor de uitvoering. Hiervoor moeten *uitvoeringsgelden* komen ("boter bij de vis")!!

Dit staat los van het feit dat gemeenten te weinig middelen hebben om te investeren in nieuwe schoolgebouwen, zie diverse rapporten die al uitgebracht zijn. Maar het opstellen en aanleveren daarvan moet verantwoordelijkheid van de schoolbesturen blijven. Het kan niet de bedoeling zijn dat dit op het bordje komt van de gemeenten.

Voor wat betreft het MJOP geldt dat dit een onderdeel moet zijn van het IHP.

2. Renovatie wordt een voorziening in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is.
In de wetswijziging staat: '*4°. renovatie bestaande uit vernieuwing of grootschalige verandering van een gebouw of een gedeelte daarvan door middel van een geheel van maatregelen, dat erop is gericht de levensduur en geschiktheid van het gebouw of het gedeelte daarvan, voor het onderwijs met ten minste 25 jaar te verlengen;*'

Reactie:

Beter is de tem revitalisatie oftewel renovatie als vervanging voor nieuwbouw. Daarnaast geldt wederom, dat op dit moment geen rekening wordt gehouden met de financiële consequenties voor de gemeenten.

3. Het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt opgeheven.

Reactie:

Op zichzelf prima, er wordt aangesloten bij het VO.
Mag/moet er dan een minimum percentage verplicht worden gesteld?

Tevens merken wij het volgende op en hebben de volgende vraag:

Het opheffen van het investeringsverbod kan leiden tot onwenselijke onderhandelingen en gesprekken die vooral over financiën gaan, terwijl we op basis van het doel van kwalitatief goede en duurzame onderwijsvoorzieningen eigenlijk als partners met dat gezamenlijke doel moeten optrekken. Discussies/onderhandelingen over geld kunnen daar een negatieve invloed op hebben. Concreet kunnen schoolbesturen verplicht worden om te investeren in onderwijshuisvesting?

4. Een zorgplicht voor het schoolbestuur voor een gezond binnenklimaat.

Reactie:

Het is correct dat de zorgplicht bij het schoolbestuur ligt.

Of het uitvoerbaar is bij “oude” schoolgebouwen moet uit nader onderzoek blijken. Uitkomst kan namelijk zijn dat het financieel voordeliger is om over te gaan tot vervangende nieuwbouw in plaats van een grondige revitalisatie, waaronder ook het realiseren van een gezond binnenklimaat.

5. Bij vervangende nieuwbouw wordt in het kader van binnenklimaat/duurzaamheid kosten gemaakt die nu niet in de vergoedingen aan de gemeente wordt meegenomen. Dit blijkt ook uit diverse rapporten van IBO en algemene rekenkamer.

Reactie:

Er wordt een verplichting aan de gemeenten opgelegd (zie ook onder 1.) zonder dat hiervoor de benodigde rijksmiddelen aan de gemeenten worden verleend. Deze zijn, zoals vermeld, niet voldoende.

Dit zal wellicht ook gelden voor het onderwijs en gevolgen hebben voor de lumpsum vergoeding van het onderwijs. Is hiermee rekening gehouden?

Dus als er voldaan moet worden aan deze wet zal er meer budget voor gemeente en schoolbesturen moeten komen geormerkt voor onderwijshuisvesting!!!

Overige vragen/opmerkingen.

6. Wij adviseren om een format op te stellen voor IHP's. Dit bevordert het opstellen ervan en kan ook voor schoolbesturen handig kan zijn. Schoolbesturen hebben vaak vestigingen in verschillende gemeenten.
Belangrijk blijft dat elke gemeente zijn ambities, identiteit en ontwikkelingen kan vermelden. Dit advies voor een format geldt ook voor de Meerjarenonderhoudsplannen van het onderwijs.
7. Voor diverse onderdelen komen er nadere ministeriele regelingen.
We gaan uit dat deze van kracht worden als het wetsvoorstel IHP door beide kamers is aangenomen!!
8. In de Voortgangsbrief onderwijshuisvesting van het ministerie van OCW van 17 april 2023 wordt ook uitgebreid geschreven over onderwijshuisvesting (referentie 37905920).

De minister schrijft:

“..

Investeren in schoolgebouwen is investeren in de kwaliteit van onderwijs

Want genoeg frisse lucht in de lokalen, voldoende daglicht, een goede temperatuur en fijne akoestiek dragen bij aan een goed binnenklimaat. Dat zorgt op zijn beurt ervoor dat je als leerling of leraar fijn in een lokaal zit, goed kunt werken en leren en dus beter presteert.¹ Inclusief onderwijs vraagt om een gebouw dat toegankelijk is en samenwerking tussen partners rondom het kind faciliteert. Een goed schoolgebouw faciliteert moderne onderwijsconcepten. Met een modulair schoolgebouw kan ook worden ingespeeld op demografische ontwikkelingen en multifunctioneel gebruik. Kortom: door werk te maken van schoolgebouwen, verbeteren we de onderwijskwaliteit. *In mijn visie heeft het schoolgebouw van de toekomst een prettig binnenklimaat en is het geschikt voor modern en inclusief onderwijs, circulair gebouwd, modulair, adaptief en energieneutraal.* Dit verdienen de 2,5 miljoen leerlingen die elke dag les krijgen in de ruim 9000 schoolgebouwen die Nederland rijk is.

Dit verdienen ook de 285.000 leraren, conciërges, onderwijsassistenten, schoolleiders en alle andere medewerkers die zich elke dag inzetten voor het beste onderwijs in deze gebouwen.”

Naar aanleiding van de visie van de minister van OCW over onderwijshuisvesting vragen wij in hoeverre deze uitgangspunten zijn/worden meegenomen bij de Wet IHP. We vragen ons af:

- a. Op welke wijze er voor de invulling/realisatie van deze visie rekening wordt gehouden met een passende financiële compensatie;
- b. Of in de compensatie (op basis van vierkante meters) rekening gehouden is met het toegroeien naar kleinere klassen die flexibel kunnen worden ingezet.